

VIDAL I FERNÁNDEZ, HELENA (Moscou, 1946). Professora. Filla d'August Vidal, visqué fins al 1957 a Moscou, on la família s'havia exiliat després de la guerra civil. Es doctorà en filologia hispànica a la Universitat de Barcelona i estudià llengua i literatura russes a França. Ja durant l'etapa d'estudiant universitària inicià l'activitat traductora amb dues obres de Gorki: *Els baixos fonsi Caminant pel món*, de teatre i de prosa, respectivament. Després de publicar versions de relats breus i de poemes en diverses revistes al final dels anys setanta, en els vuitanta dugué a terme un seguit de col·laboracions lligades als autors russos apareguts a la col·lecció "Les Millors Obres de la Literatura Universal". D'una banda, juntament amb Miquel Desclot, seleccionà i traduí les composicions d'una antologia de poesia russa (fins aleshores només existia la de "Poetes russos de la Revolució", de Josep Carner-Ribalta¹, del 1926) i, d'altra banda, redactà els pròlegs dels volums de tres grans clàssics russos: Puixkin, Turguénev i Txékhov. Ha traduït també *Qui ha d'ensenyar a qui*, un conjunt de textos de Tolstoi a cavall de la pedagogia i la literatura, i dos títols de Puixkin, *Mozart i Salieri i altres obres* i *El genet de bronze. Un relat de Petersburg*, que contribueixen a fer conèixer més bé aquest autor, considerat el més gran poeta en llengua russa, i que en català havia estat representat gairebé només per la seva prosa; Vidal n'ha acostat una selecció de les millors obres teatrals i narratives en vers i una bona mostra de la poesia lírica. A l'últim, ha traslladat la biografia novel·lada *El darrer xaman txuktxi*, del contemporani Iuri Ritkheu, i una tria cronològica de *Poemes* de Mandelstam, els que "he viscut com a experiències personals", amb el benentès que "tota traducció és una interpretació", en la qual "com que era inevitable de caure en la subjectivitat, m'hi he sotmès voluntàriament i des de bon principi"; la versió va acompanyada d'un documentat estudi introductori. La feina com a professora de la Universitat de Barcelona, l'ha empès a elaborar material per a la docència: una *Introducció a la gramàtica russa* (1997) i un manual de *Traducció del rus* (2000). [Judith Figuerola i Però]

GORKI, Maksim. *Els baixos fons*. Barcelona: Edicions 62, 1968. [Amb Jordi Bordas]

GORKI, Maksim. *Caminant pel món*. Barcelona: Edicions 62, 1969.

Poesia russa. Antologia. Barcelona: Edicions 62, 1983. [Amb Miquel Desclot]

TOLSTOI, Lev N. . *Qui ha d'ensenyar a qui (i altres articles pedagògics)*. Vic: Eumo, 1990.

PUIXKIN, A. S. . *Mozart i Salieri i altres obres*. Barcelona: Proa, 2002.

PUIXKIN, A. S. . *El genet de bronze. Un relat de Petersburg*. Barcelona: PPU, 2004.

RITKHEU, Iuri. *El darrer xaman txuktxi*. Lleida: Pagès, 2007.

MANDELSTAM, Óssip. *Poemes*. Barcelona: Quaderns Crema, 2009.

